

افتخار تدریس در دوره ابتدایی

به گزارش روابط عمومی معاونت آموزش ابتدایی و به نقل از روزنامه رسالت: پیامبر عظیم الشان اسلام فرمود «العلم فی الصغر کالمنش فی الحجر» یعنی دانش و علم در کودکی مانند نقشی بر سنگ است. به عبارت دیگر آنچه در کودکی آموخته می شود نسبت به مراحل دیگر عمر ماندگارتر و پابرجاتر است و نیز فرمودند «الولد سید سبع السنین و عید سبع السنین و وزیر سبع السنین» یعنی انسان در هفت سال اول، سید و آقا است و در هفت سال دوم موقع تربیت اوست و اطاعت می کند و در هفت سال سوم مانند وزیر است و باید طرف مشورت قرار بگیرد به عبارت دیگر اصل تربیت کودک قبل از نوجوانی است.

در اواخر قرن نوزدهم میلادی (دهه ۱۸۹۰) دولت ژاپن تصمیم گرفت مقام و جایگاه خود را در توسعه همه جانبه کشور افزایش دهد، به طوری که به مقام اول جهان برسد پس از مطالعه و بررسی به این نتیجه رسیدند که کلید اصلی آن توجه به آموزش و پرورش دوره ابتدایی است، بنابراین از هر جهت مانند معلم، فضا، امکانات و... روی این دوره تحصیلی تمرکز کردند و به هدف خود نیز رسیدند.

مرحوم دکتر حسین عظیمی اقتصاد دان، رئیس موسسه عالی آموزش و پژوهش سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تاکید می کند درایران اگر قصد توسعه همه جانبه داشته باشیم باید به دوره تحصیلی ابتدایی توجه کنیم. وی می گوید: پرورش روحیه علم گرایی، منطق گرایی و این طور مباحث درسین ۶-۷ سال تا ۱۳ سال صورت می گیرد و این نیاز به فضای آموزشی خاص، نیاز به معلم خاص و روش های خاص دارد. من نقش آموزش عمومی را در توسعه کشور مسلما خیلی بالاتر از آموزش دانشگاه ها می دانم دلیل آن هم این است که کشورهای دیگر به دوره ابتدایی و معلم ابتدایی توجه ویژه کردند، از جمله بنده در دانشگاه آکسفورد استاد دانشگاه بودم. ولی در انگلستان به بنده اجازه نمی دادند که معلم دوران ابتدایی بشوم. آنها عنوان کردند که شما استاد دانشگاه هستید، ولی اگر بخواهید معلم ابتدایی بشوید باید آموزش های ویژه ای ببینید چرا که دوران ابتدایی اصلا دنیای دیگری است.

این صاحب نظر در جای دیگر می گوید ما باید مدارس پایه را تبدیل به محیط هایی کنیم که وقتی بچه واژه هایی مثل معلم، مدرسه، کتاب و علم را می شنود مثل این است که واژه هایی مثل گل، بهار، طراوت، زیبایی را در کنار خودشان درست می کنند آن وقت است که پایه توسعه کشور گذاشته شده است. در غیر این صورت فارغ التحصیل شدن یعنی فارغ از تحصیل شدن و این سیستم مدارس ماست.

در کتاب آموزش قلب ها و اندیشه ها اثرکاترین لوئیس آمده است معلمان ژاپنی تمام تلاش خود را در ایجاد شور و نشاط در بچه به کار می برند. آنان به شدت نگران آن دسته از بچه هایی هستند که با همه وجود خود، در فعالیت های گروهی شرکت نمی کنند.

از نظر ایشان تحرک بچه‌ها و جوش و خروش‌های مهار نشده آنها، ابزاری برای خود فرمانی و نظم پذیری ایشان است به همین سبب، هرچه بچه‌ها بیشتر آزاد باشند به میزان بیشتری هم برخورد نظارت می‌کنند. بنابراین آموزگار به ویژه در کلاس اول باید از خصوصیات ویژه‌ای برخوردار باشد زیرا که رسالتی کلیدی بر دوش دارد او باید اهل درد باشد، دردشناس و دردمند باشد، جاذبه و صفا داشته باشد. خوش صدا و خوش لحن باشد و آرامش و نرمش از وجودش بیارد و لطف و شفقت در نهادش جاری و ساری باشد.

مطالب بیان شده مختصری از مطالب وسیع و عمیقی درمورد معلم ابتدایی است. به حق توسعه همه جانبه کشور بردوش معلمان این دوره تحصیلی است در صورتی که دانش‌آموزان برای این توسعه تربیت شوند.

البته نگرش موجود در جامعه که دوره دبستان یک دوره ابتدایی یا ساده است که هرکسی می‌تواند معلم آن شود و کمترین مزایا و دانش و مهارت برای آن کافی است موجب شده است خلاقیت و نوآوری آن چنان که شایسته فرزندان این مرز و بوم است رشد و نمو نداشته باشد.

ما ناگزیر هستیم برای سرعت بخشیدن به پیشرفت کشور و تحقق چشم انداز ۲۰ ساله که از طرف مقام معظم رهبری اعلام شده است، در نوع به کارگیری معلمان دوره دبستان (ابتدایی) و فضای آموزشی و به دنبال آن سرمایه گذاری از جهت مزایای معلمان و

تجهیزات و امکانات مدارس تغییرات قابل ملاحظه‌ای به وجود آوریم. حساسیت دوره ابتدایی از هر دوره دیگری به لحاظ نهادینه شدن شخصیت مهمتر است. بنابراین باید دانش، مهارت و نگرش معلم در این دوره حساس از همه دوره‌های دیگر از جمله دانشگاه برجسته تر و فراتر بوده و قطعا برای جذب این نوع معلم باید مزایایی فراتر از معلمان و استادان دوره‌های دیگر اختصاص داد.

با توجه به نکات مورد اشاره آیا در دوره دبستان (ابتدایی) به عنوان معلم با فرزندان مستعد کارکردن سقوط و تنزل است یا افتخار؟ البته ممکن است فردی توان و شایستگی لازم را برای حضور در این دوره نداشته باشد بر این موضوع عیبی وارد نیست زیرا هر کسی را به هرکاری ساخته‌اند لیکن این محدودیت نباید سبب شود یک دوره تحصیلی به این اهمیت را مورد تحقیر قرار دهیم.

متأسفانه بعضاً در مطبوعات شاهد این نکته هستیم که برای مبتدی و کوچک تلقی کردن عملکرد و یا اظهار نظر یک فرد، سطح عمل او را ابتدایی در مقایسه با دانشگاه و یا دبیرستان بیان می‌کنند. در صورتی که بنیان زندگی و آخرت هر فرد در این دوره به وسیله والدین و مربیان و معلمان نهاده می‌شود تا اینکه براساس نتایج پژوهش‌های علمی حدود هشتاد درصد هوش و بیش از هفتاد درصد شخصیت و شیوه زندگی تا حدود ۸ سالگی تثبیت شده و قوام پیدا می‌کند.

بدین جهت است که این مقایسه ناخواسته ضربه مهلکی به مربیان این دوره و شخصیت کودکان وارد می‌کند امید است این نگرش غلط در جامعه اصلاح شده و توجه لازم از جهات مختلف گفتار، کردار و تامین امکانات به این دوره مهم تحصیلی هر چه زودتر صورت گیرد.

ابوالقاسم جامه بزرگ - کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی